

A rendezvény támogatói:

VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BAÁR-MADAS REF. GIMNÁZIUM
TATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
VASZARY JÁNOS ÁLT. ISK., TATA
ATTILA HOTEL, BUDAPEST (WWW.ATTILAHOTEL.HU)

E-PRO KFT., TATA
BRINGÓHINTÓ KKT.
NAPVILÁG ALAPÍTVÁNY
ELTE TTK MATEMATIKAI INT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első (körzeti) fordulójának helyi szervezői:

Bács-Kiskun és Csongrád megye: DANCSI GYÖRGYNÉ (Makó), PÉTER MARIANN (Kiskunhalas), TERCSINÉ TÓTH ILONA (Kecskemét), TÓTHNÉ HLAVÁCS MÁRIA (Szentes), UDVARHELYINÉ BÉRES IRMA (Szeged),

Baranya, Somogy és Tolna megye: BÓRÁNÉ KRASZNAI ILDIKÓ (Balatonföldvár), DR. SÜTŐ ZOLTÁNNÉ (Kaposvár), ENGLERTNÉ EKLICS IBOLYA (Pécs), GENCZLERNÉ HERCZEG ÁGOTA (Bonyhád), MEDE ZSOLTNÉ (Bóly), MUHARINÉ JOÓSZ ZSUZSANNA (Tolna), NAGYVÁRADI HENRIETTE (Siklós)

Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye: FARAGÓNÉ SZALAI MÁRIA (Szolnok), JUHÁSZNÉ KURUCZ EDIT (Szarvas), TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (Gyula)

Borsod-Abaúj-Zemplén megye: DR. LUKÁCSNÉ FORGÁCS BEÁTA (Miskolc), KLAJ SÁNDORNÉ (Miskolc)

Budapest – Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET, OLÁHNÉ NÉMETH ILDIKÓ, SZABÓNÉ EGERVÁRI ÁGNES, SZABÓNÉ REICHERT HILDA

Budapest – Dél-Pest: ÁRVÁNÉ DOBA MÁRIA, BALOGH GERTRÚD, LATÁK ISTVÁN, NAGY ANDREA

Budapest – Észak-Buda: FODOR ÉVA, GELNICZKY GYÖRGY, HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA, MERÉNYI IMRE

Budapest – Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA, KOCSMÁR SÁNDORNÉ, MAGYAR ZSOLT, SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA

Fejér és Veszprém megye: KÁSA ZSUZSANNA (Veszprém), BERNÁTH VALÉRIA (Székesfehérvár), PETRIK ZSUZSANNA (Bicske)

Hajdú-Bihar megye: BARDÓCZINÉ WEINÉMER ÉVA (Debrecen), CZEGLÉDI ILDIKÓ (Debrecen), KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Derecske), SZABÓNÉ JUHÁSZ EMESE (Hajdúszoboszló), WEINÉMER SÁNDOR (Hajdúböszörmény)

Heves és Nógrád megye: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Eger)

Komárom-Esztergom és Győr-Moson-Sopron megye: BOGNÁR EDIT (Győr), GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Tata)

Pest megye: CSÁKÓ JÓZSEFNÉ (Dunakeszi), KÁNTOR ARANKA (Érd), SZABÓNÉ EKKER ÉVA (Gödöllő), TAKÁCSNÉ BERKI VERONIKA (Budaörs)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: CSERVENYÁKNÉ BIHARI ILONA (Nyíregyháza), MURGULYNÉ KOVÁCS EDIT (Mátészalka), TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Kisvárd)

Vas és Zala megye: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Zalaegerszeg), MARTH JÓZSEFNÉ (Sárvár), TISLÉRNÉ TÓTH ZSUZSANNA (Nagykanizsa), TRAXLERNÉ HORVÁTH EDINA (Szombathely)

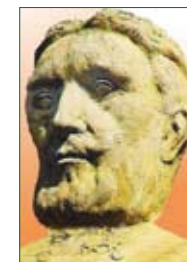
„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2011. Országos döntő 5. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Dr. HOFFMANN RÓZSA oktatásért felelős államtitkár
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:

PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

Az országos döntő főkoordinátora:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Hozzatok létre minél több összetett szót a megadott szavakból, majd válasszátok ki a helyes megállapításokat!
GÉP FOG DAL SOR ÚT SZÍN TEJ HÁZ KOCSI MADÁR
 (A) Akár háromelemű is lehet közöttük. (B) A legtöbbjük mély hangrendű.
 (C) Több mint 15 szóösszetételt lehet létrehozni.
 (D) Van olyan, amelynek elemei felcserélhetők.
 (E) Legalább kétszer annyi lesz a két szótagos, mint a három szótagos.
2. Jelöljétek be azokat a mellékneveket, amelyek a **serény** szóval ellentétes jelentésűek!
 (A) *lusta* (B) *öntelt* (C) *lassú* (D) *erényes* (E) *buzgó*
3. Keressetek olyan rokon értelmű szavakat az alább felsoroltakhoz, amelyekben **-csk-** betűkapcsolat van! Az így megtalált szavak utolsó betűjét olvassátok össze! Mit jelent ez a szó?
1. dudorokkal borított = 3. vízzel behint =
 2. fiatal, férjes asszony = 4. bepiszkít, befeketít =
 5. injekciós tű =
- (A) *halfajta* (B) *vízi tündér* (C) *tavirózsa*
 (D) *lágú fuvallat, szél* (E) *halfarkú mesebeli leányalak*
4. Keressétek meg az összes olyan szót, amely egyetlen betűből áll, majd válasszátok ki az igaz állításokat!
 (A) Legalább öt ilyen szó van. (B) Legfeljebb négy ilyen szó van.
 (C) Mindegyik szó magánhangzó. (D) Van, amelyik egy mondat is lehet.
 (E) Vannak köztük olyanok, amelyek mondat végére nem kerülhetnek.
5. Találjátok ki, milyen szabály alapján jött létre a szólánc, majd válasszátok ki azokat a szavakat, amelyek folytatólag a hetedik helyre kerülhetnek!
SZÓLŐKARÓ – KALAMAJKA – SZALONNA – POSTALÁDA –
– RABOL – HABOSTORTA –
 (A) *NYAKAS* (B) *KARALÁBÉ* (C) *RAJTOL*
 (D) *ROLLER* (E) *GÓLVONAL*
6. Különböző színeket írtunk le titkosírással, amelyekben minden mássalhangzónak egy másik mássalhangzó, minden magánhangzónak egy másik magánhangzó felel meg. Találjátok ki a színeket! Melyik lehet egy fiúnév is?
 (A) *RÓR* (B) *VORODO* (C) *PUKMU* (D) *KÉSZUZZSÓM* (E) *BŐKEJ*
7. Jelöljétek meg a rokon értelmű melléknevekből álló szópárokat!
 (A) *fukar – zugori* (B) *csorba – csonka* (C) *hóbortos – kelekótya*
 (D) *jámbor – szelíd* (E) *hányaveti – nyegle*

8. Pótoljátok a számneveket a szólásokból! Mennyi a beírt számok összege?
Nem jut ...ról a ...ra. Az egyik ..., a másik ... híján ...
Nincs ki mind a ... kereke. Úgy megijednek, hogy hárman ...felé szaladnak.
 (A) 57 (B) 59 (C) 60 (D) 77 (E) 78
9. Az idézett vers- és népdalsorok közül válasszátok ki azokat, amelyek a magyar történelem valamelyik szabadságharcához köthetők!
 (A) „Híres Komárom be van véve” (B) „Véres a föld lábam alatt”
 (C) „Patyolat a kuruc, gyöngy a felesége” (D) „Balogh Ádám a nevem”
 (E) „Kell-e sarkantyú csizmádra”
10. Jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyekbe (a vonalkákra) ha egy magyar keresztnevet írunk, akkor értelmes szót kapunk! Például: n__dás → névdás.
 (A vonalkák száma megfelel a hiányzó betűk számának! A kétjegyű mássalhangzókat két vonalka jelöli!)
 (A) _____gályos (B) *negye*_____ (C) *dúd*____t
 (D) *ka*____ (E) *sz*____a
11. Egy magyar népmeséből idézünk: „Amint így *bucsálódott* magában a szegény ember, csak elibe toppant az ördög.” Mit csinált a szegény ember?
 (A) *lustálkodott* (B) *bosszankodott* (C) *motyogott*
 (D) *búslakodott* (E) *búcsúzkodott*
12. Találjátok ki, mi a közös a felsorolt szavakban, majd válasszátok ki a középük illőket!
KOSÁR, BORSÓ, IRODALOM, LÓBÁL,
FŰRÉSZ, MŰVÉSZ, FARAG, KORSÓ
 (A) *KALAPÁCS* (B) *SÜNDÖRGÉS* (C) *CSATAKOS* (D) *SINTÉR* (E) *HALLÓ*
13. A keresztretjvényből kimaradtak a magánhangzók. Pótoljátok őket, majd jelöljétek meg az igaz állításokat! (A szavakat balról jobbra és fentről lefelé kell olvasni.)
F		L
	L	
L		P
- (A) *A rejtvénynek nincs megoldása.* (B) *Legalább egy megoldása van.*
 (C) *A kijövő szavak közül kevesebb az olyan, ami visszafelé is értelmes.*
 (D) *A szavak némelyike ige és főnév is lehet.*
 (E) *A szavak többségéhez hozzá lehet toldani az elején vagy a végén egy betűt úgy, hogy ugyancsak értelmes szót kapjunk.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Biztosan találkoztatok már a szólással: *Kapkod, mint Bernát a ménkűhöz.* Írjátok le, mikor és milyen értelemben használjuk, majd próbáljátok meg kitalálni, elképzelni az eredetét! Ki lehet ez a Bernát, mikor, miért és miféle „ménkűhöz” kapkodott? Igyekezzetek a rendelkezésre álló helyen belül maradván megfogalmazni egy minél ötletesebb kis történetet, mondat vagy mesét!